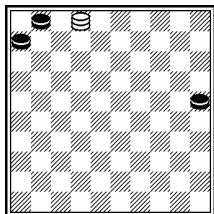

Spaanse speculaas

Burggraaff, Alix, Canalejas, Timoneda 2, Guerra, Timoneda. What's in a name?

Toen de Haagse problemist Burggraaff rond 1945 nevenstaand motief ontdekte, meende hij een unieke vondst te hebben gedaan. Niet lang daarna kwam aan het licht dat de Fransman Alix hem in de 19^e eeuw al voor was geweest. Maar ook hij was niet de eerste. In een Spaans damboekje uit de 17^e eeuw bleek het motief al op naam te staan van Juan Garcia Canalejas. Het motief werd voortaan ‘Canalejas’ genoemd, hoewel het eigenlijk ‘Garcia’ had moeten heten, omdat de eerste achternaam in het Spaans die van de vader is. In een ander boek, van een zekere Timoneda, bleek het motief ook al voor te komen. Omdat deze man al een ander beroemd motief op zijn naam had staan, werd het toen ‘Timoneda 2’ genoemd. Dat duurde overigens maar kort, want een nog ouder boek van een zekere Guerra vermeldde het motief eveneens. Toen moest de stand de naam van deze man dragen. Kort geleden werd ontdekt, althans (op goede gronden) verondersteld, dat Guerra dit motief reeds was tegengekomen in een boekje van een andere Timoneda. Die uitgave was verloren gegaan, maar er werd in andere bronnen naar verwezen. Misschien wordt ooit ontdekt dat het motief al zo oud is als het damspel, maar daarover breken we ons het hoofd niet.

De winst na het offer (1-7, 25-30) is niet zo moeilijk: opdrijven via 43 en 49 en later via 44 naar 49. Maar ik weet dat ik als 14-jarige ooit aan mijn leermeester Jan Scheijen heb moeten vragen hoe de winst na (6-11) gerealiseerd moest worden. Voor wie het nog niet weet: 2x16 (25-30) 16-43 (30-35) 43-34! Nu zo (1-6) 34-7 en de rest kunt u zelf vinden.

Nu het beroemde motief een nieuwe identiteit heeft gekregen, leek het mij aardig om u als kerstmenu een aantal problemen te presenteren van de twee problemisten die de meeste bewerkingen erop hebben gemaakt. Ik beperk me tot de levende componisten, anders zou ik Jan Scheijen met 920 bewerkingen ook moeten vermelden.

Jaap de Wit heeft op dit moment het aantal van 583 bereikt. 99% van zijn problemen zijn op dit motief gebaseerd. Hoewel ik nooit geprobeerd heb om leerlingen op het terrein van de problematiek op te leiden, kan ik Jaap wel min of meer tot mijn discipelen rekenen. De begeleiding is voornamelijk schriftelijk tot stand gekomen en na een paar jaar kon ik hem vrij laten ‘zwemmen’. Zijn werk had toen een volwaardig niveau bereikt. Van hem krijgt u een zestal problemen te zien.

Jaap de Wit

Dordrecht, 5 oktober 1969

Opleiding: conservatorium

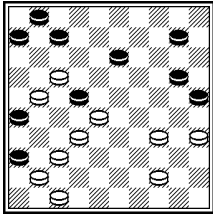
Werkzaam als wiskundeleraar in Rotterdam

Verdere activiteiten: kerkorganist, klavecijnist

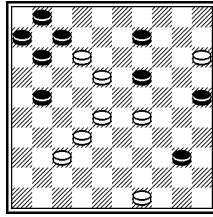
Koordinator.

Woont in Zwijndrecht. Getrouwd; drie kinderen

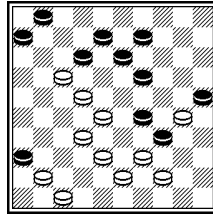
1. Jaap de Wit

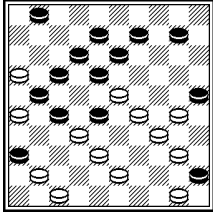
2. Jaap de Wit

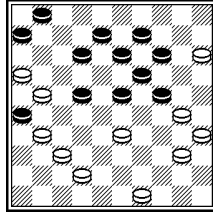
3. Jaap de Wit

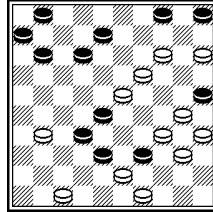
4. Jaap de Wit

5. Jaap de Wit

6. Jaap de Wit

1. Zwart meende met (18-22) de buit binnen te halen, maar hij had beter kunnen kiezen voor (7-11). Nu wint wit door drie meerslagen: 32-27 (22x42) 47x38 (36x47) 44-39! Onvervaard de vijand tegemoet: (47x11) 39-33 nog net voordat de toegang tot dam 11 wordt afgesloten: (11x30) 35x4 (26x17) 4x2. De oplossing ligt goed verborgen.
2. Zowel wit als zwart heeft een doorgebroken schijf. Wit maakt fraai gebruik van de vijandelijke indringer: 49-44 (40x49) 29-24! (49x13) 32-27!! Een schitterende meerslag waarmee het zojuist bezette veld 13 weer wordt ontruimd (13x20) 15x4 (7x18) 4x2
3. Voor een partijspeler lijkt er geen touw aan vast te knopen. De meerslagregel komt wit te hulp om de winst te realiseren: 22-18 (13x42) 47x38 (keus) 39-33 (keus) 33x4 (47x49) 4-27! een fraaie manoeuvre die zwart in het goede spoor dwingt (49x38) 27x16 (38x27) 16x2!! De aanvangsstand mag dan minder mooi zijn; de ontleding is heel fraai.
4. Een flinke knoep, die echte puzzelaars uitnodigt om de oplossing te vinden: 41-37 (28x19) 16-11 (17x6) 26x17 (12x21) 47-41 (36x47) 50-44: een verrassende wending. De zwarte dam wordt op zijn eigen terrein een poosje onder de wol gestopt: (47x35) 43-39 (27x38) 39-33 (38x29) 34x5 (45x34) 5x16 (35x49- de dam vervolgt zijn lijdensweg) 37-32 (49x27) 16x2. Grote klasse!
5. Wit kan uiteraard niet winnen door 21-17, maar hij heeft een beter plan: 33-28 (23x41) 15-10 (26x48) 10-4 (48x25) alles draait om veld 25: 49-43 (25x48) 21-17 (keus) 16x18 (13x22) 4x20! (14x25) 40-34 (48x30) 35x2
6. 30-24 (39x48 gedwongen) 35-30 (48x26) 14-9 (4x13) 15-10 (5x14) 19x10 (28x19) 49-43 (38x49) 47-42 (keus) 10-4 (keus) 4x43 (48x39) 24x2 (35x24) 2x35 (39x20) 35x2. Er wordt flink gesold met de zwarte dammen

Leen de Rooij

Urk, 17 oktober 1941

Opleiding: hbs-a en kweekschool

Momenteel: studie cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit

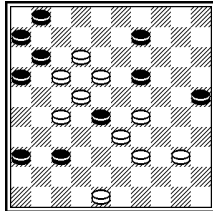
Oktober 2013 propedeuse afgerond, nu bezig met baccalaureaat

Getrouwd, twee dochters en drie kleinkinderen

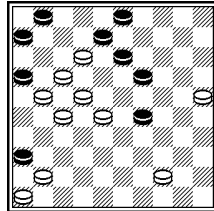
Woont in Arnhem

Mijn eigen productie staat op 1495. Ik voer al jarenlang de ranglijst aan als productiefste Canalejas- Guerra- Timoneda- auteur. Sinds 1961 beheer ik de verzameling die in de loop der jaren gegroeid is van 300 tot bijna 9000 bewerkingen. Het was een hele klus dit alles te verzamelen.

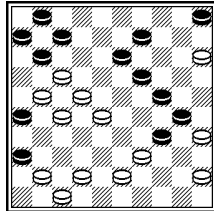
7. Leen de Rooij

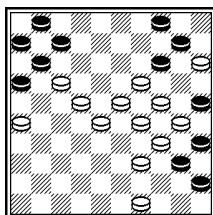
8. Leen de Rooij

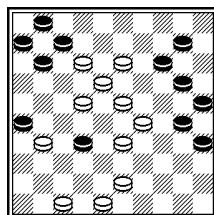
9. Leen de Rooij

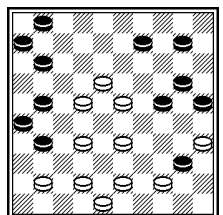
10. Leen de Rooij

11. Leen de Rooij

12. Leen de Rooij

7. Na (31-37, 26x37) is zwart doorgebroken. Wit is minder fortuinlijk, want 12-8 is voorlopig verhinderd. Wit beschikt echter over een beter plan: 48-42 (37x48) 29-24 (48x45) 24x4 (28x39) 27-21 (16x27) 22x31 (11x13) en nu maakt wit de zeldzame reis van 4 via 44 en 49 naar 2: 4x44 (keus) 44-49 (keus) 49x2.
8. 25-20 (36x47) 46-41 (47x36) 22-18! (36x50- aparte meerslag) 18x9 (3x25) 12x3 (keus) 3-8 (keus) 8x2. Ik moet eerlijk toegeven dat de zet 22-18 vaker is toegepast in dit motief, maar ik kan me niet herinneren dat daarna de slag 12x3 volgde.
9. 15-10 (5x14) 22-18 (slagkeus met meerslag) 45-40 (keus) 40x20 (keus) 35x4 (keus) 43-39 (44x33) 42-37 (31x42) 47x29 (36x47) 4-15 (47x24) 15x2
10. Alles staat al gereed voor de logische beginzet, maar het is leuk dat alles zo goed past: 24-20 (35x44) 20x9 (40x27) 49x40 (keus, bv. 11x33) 26-21 (4x24) 15x4 (45x34) 4x36 (16x27) 36x2. Vanuit deze hoek is het niet gebruikelijk een naslag te realiseren
11. 23-19 (14x34) 43-39 (een grappige slagkeus, bv. 26x37) 47-42 (34x43) 48x39 (37x48) 13-9 (48x34) 33-28 (32x23) 18x40 achteruitslaan, als bij een echte kickbokser- (7x27) 9-4 (35x44) 4x2.
12. Om een of andere reden vind ik dit een prettig ogende stand. Wit wint door 43-39 (40x49) 39-34 (49x27) 23-19 (24x13) 42-37. Het mechaniek dat nu in gang wordt gezet is apart: (31x42) 22x31 (26x46) 48x37 (46x30) 35x4 (13x22) 4x2

Vorig jaar kreeg u aan het eind van het jaar kerstkransjes voorgeschoteld. Ik hoop dat deze Spaanse speculaas u ook goed zal bevallen. Jaap de Wit en ik wensen u allen fijne feestdagen en een goed 2015 toe.